

Asia: VN/24131/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleishuomiot hallituksen esityksestä?

PPSHP:n mielipide hallituksen esityksestä (HE) on, että COVID-19- epidemian torjumisessa ei pitäisi ottaa käyttöön HE:ssä ehdotettuja toimenpiteitä. Kyseiset toimenpiteet tulevat vaatimaan runsaasti henkilökuntaresurssia, jota ei ole saatavilla ja toisaalta resurssin siirtäminen perusterveydenhuollosta matkailijoiden rajavalvontaan tulee vaarantamaan kansalaisten terveysturvallisuuden saatavuuden ja näin ollen kansanterveyden.

HE on ylimitoitettu verrattaessa sitä riskiin, jonka ulkomailta tulevat matkustajat muodostavat. (HE:n mukaan vain 5% tartunnoista tulee ulkomailta). Toisaalta laajamittainen terveydenhuollon henkilöresurssin siirto rajoille vaarantaisi epidemian hallinnan Suomessa asuvan väestön keskuudessa.

Sen sijaan puollamme FINENTRY- ohjelmistoa, joka tekee matkustajan itsensä syöttämien yksityiskohtaisten tietojen perusteella riskinarvion kunkin matkustajan kohdalla jo ennen matkaa tai viimeistään maahantulopisteessä. Riskinarviossa käytettävää algoritmia olisi tilannekuvan muuttuessa mahdollista nopeastikin korjata.

Mahdollistavatko toimenpiteet riittävästi ulkomaan matkailijoiden saapumisen Suomeen?

HE:n ehdottamat toimenpiteet johtavat siihen, että suuri määrä matkailijoita, joilla ei ole COVID-19- infektiota joutuu karanteeniin, mikä tulee vähentämään matkustajien halukkuutta matkustaa Suomeen. Mikäli arvioidaan, että maassa, josta matkailija tulee Suomeen, tartunnan saaneiden osuus on 1/ 1000, kuten HE:ssä on kirjattu, tämä tarkoittaa, että 999/1000 matkailijoista ovat terveitä ja joutuisivat kuitenkin karanteeniin.

Ovatko toimenpiteet riittäviä matkailun terveysturvallisuuden takaamiseksi?

Toimenpiteet ovat ylimitoitettuja verrattuna riskiin.

Ovatko ehdotetut toimenpiteet välttämättömiä tartuntataudin leviämisen estämiseksi Suomessa ja terveysturvallisuuden lisäämiseksi matkailualalla?

Ehdotetut toimenpiteet eivät ole välttämättömiä ja puuttuvat tarpeettomasti ja perusteettomasti itsemääräämisoikeuteen. Pelkkä matkailijan tulomaan koronatilanne ei ole riittävä peruste laittaa yksittäistä matkailijaa karanteeniin.

Esitetyt toimenpiteet vaatisivat tartuntatautiviranomaisten siirtämistä rajoille, joka vaarantaa epidemian hallinnan väestön keskuudessa, koska 95% tartunnoista esiintyy kuitenkin perusväestön keskuudessa.

HE vaatisi runsaasti lääkäreiden, hoitajien ja avustavan henkilökunnan lisärekrytointia. Jo nyt on pulaa osaavasta henkilökunnasta, joten lisärekrytointien järjestäminen ei ole realistista.

Miltä toimenpide-ehdotukset vaikuttavat Suomen terveydenhuollon kapasiteetin riittävyyden näkökulmasta?

Tartuntatautilääkäreiden osalta välitön lisätarve PPSHP:n alueella olisi useita lääkäreitä, koska valvottavia paikkoja on useita (Oulun lentokenttä ja -satama, Kuusamon lentokenttä ja Kortesalmen raja-asema). Lisäksi tarvittaisiin kymmeniä sairaanhoitajia ja avustajaa henkilökuntaa. Koska lisärekrytoinnit eivät ole mahdollisia osaavan henkilökunnan puuttumisen vuoksi, henkilökuntaa pitäisi siirtää perusterveydenhuollosta ja näin ollen siirtää terveydenhuollon kapasiteettia kansalaisten terveyden hoidosta terveiden matkailijoiden valvontaan.

HE:n vaatimaa henkilöresurssia ei ole mahdollista järjestää rajaturvallisuuden valvontaan ilman, että perusterveydenhuolto ja kansanterveys vakavasti vaarantuvat. Perustuslaissa 19 §:n 3 momentissa julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä, minkä HE tulee vaarantamaan.

Onko esityksessä määritelty tarkoituksenmukaisesti ja perustellusti ne henkilöryhmät, joihin väliaikaisia säännöksiä ei sovellettaisi?

Maahan saapuvien matkustajien erottelu eri toimintaprosesseihin on aivan liian monimutkainen. Näin monimutkaisen jaottelun toteuttaminen rajoilla tulisi olemaan todella hidasta, joka lisäisi entisestään henkilöresurssin tarvetta.

Puhto Teija
PPSHP, Infektioiden torjuntayksikkö